

TANTÁRGYI ADATLAP

Pedagógiai pszichológia és személyiségfejlesztés

BMEGT52M523

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Pedagógiai pszichológia és személyiségfejlesztés

Azonosító

BMEGT52M523

A tantárgy jellege

kontaktórák tanegysége

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	9
Gyakorlat	14
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

vizsga
érdemjegy

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Dr. Séllei Beatrix egyetemi docens sellei.beatrix@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Ergonómia és Pszichológia Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar-HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott fél éve

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2024.12.11.) az 581478/13/2024 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2024.12.11-től.

Kreditszám

5

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a pedagógiai pszichológia fő témaköreit, a pedagógiai folyamatok szociálpszichológiai aspektusait, különös tekintettel a csoportfolyamatokra. Megismerjék a diákok tanulási folyamatainak pszichológiai háttérét és ismerjék az átlagtól eltérő tanulók jellemzőit, a megsegítési lehetőségeiket. Célja a kurzusnak, hogy tájékozottak legyenek a tanári szerep pedagógiai pszichológiai sajátosságaiban, a pedagógus lelki egészségvédelmében. Egy másik cél, hogy az elméleti ismeretek hozzájárulhassanak az oktatói munka hatékonyságához.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a személyiség legfontosabb elméleti megközelítéseit, a fejlődésre hatást gyakorló tényezőket, a szocializáció színtereit, a család, a kortársak és az iskola szerepét, hatását a tanulók személyiségének alakulására.
2. Ismeri a társas kapcsolatok életkoronkénti alakulását, a csoport fejlődés szakaszait, a csoporton belüli szerepeket, a csoport hatását a teljesítményre, a csoporton belüli kapcsolatok feltárására alkalmas legfontosabb pszichológiai módszereket.
3. Ismeri a tanulók életkorából adódó pszichológiai jellemzőket. Ismeri a figyelem, a tanulás, az emlékezés elméleti megközelítéseit és fejlődési sajátosságait és ezek hatását a pedagógiai folyamatokra.
4. Ismeri a motiváció főbb elméleteit, a teljesítménymotiváció alakulásában szerepet játszó hatásokat és a tanulók motiválásának lehetséges formáit.
5. Ismeri a tanulók értékelésének pszichológiai hatását, tájékozott a különböző értékelési módok előnyeivel és hátrányaival kapcsolatban.
6. Ismeri a hatékony osztálytermi kommunikáció különböző formáit, jellemzőit.
7. Ismeri a pedagógus szerephez kapcsolódó főbb pszichológiai vizsgálatok eredményeit.
8. Ismeri hogyan járulhatnak hozzá a pszichológiai megközelítések a tanulás és tanítás folyamatához, pedagógusként hogyan tudja ezeket alkalmazni.
9. Ismeri az iskolai konfliktusok kezelésének lehetőségeit, tájékozott a serdülőkori devianciákkal kapcsolatban.

Képesség

1. Képes a személyiségfejlődésével kapcsolatos elméleti tudás birtokában a tanulók személyiségéhez igazodó egyéni bánásmód kialakítására.
2. Képes a tanulók viselkedésének elemzésére, az érzelmi-értelmi fejlődés elősegítésére.
3. Képes a csoportok működésével kapcsolatos ismereteket felhasználva a közösségépítésre, a csoporton belüli konfliktusok hatékony kezelésére, a csoporton belüli együttműködés elősegítésére.
4. Képes a szaktárgy oktatása során megfelelően kommunikálni, a tanítás során alkalmazni a pszichológiai ismereteket.
5. Képes a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodó oktatási folyamat megtervezésére, a tanulók jellemzőihez igazodó hatékony módszerek kiválasztására, a differenciálásra.
6. Az elméleti ismereteket képes felhasználni a tanulók egyénre szabott motiválása során, képes a figyelem, az érdeklődés fenntartására.
7. Képes a tanulók egyéni adottságaihoz igazodó értékelési módok kiválasztására, az értékelő visszajelzés olyan formájára, amely hozzájárul a tanuló személyiségfejlődéséhez.
8. Képes a hatékony kommunikációra és a kommunikációs nehézségekből adódó konfliktusos helyzetek megfelelő kezelésére.
9. Képes a pedagógusi szerepben megélt tapasztalatok önreflexív elemzésére és ez alapján a fejlődésre.
10. Képes önállóan alkalmazni az elméleti ismereteket a szakmai munkájának hatékony szervezéséhez.

Attitűd

1. Nyitott a tanulók személyiségfejlesztésére, érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztéshez szükséges feltételek biztosítására.
2. Szociálisan érzékeny, nyitott jellemzi a különböző csoportokkal szemben.
3. Előítéletmentesen törekszik a különböző csoportokhoz tartozó tanulókkal való munkára. Együttműködő a feladatok végzése során.
4. Előítéletektől mentesen igyekszik az oktatási helyzeteket kezelni.
5. Nyitott az önfejlesztésre, tapasztalatszerzésre, elkötelezett a tanulók tanulási képességének fejlesztése iránt.
6. Törekszik az egyéni és a csoport sajátosságok figyelembe vételére a tanulási- tanítási módszerek alkalmazása során.
7. Motivált a tanulók reális, fejlődést szolgáló értékelésére.
8. Asszertív és hiteles a kommunikációjában. Elkötelezett a konfliktusos helyzetek, problémák feltárása és hatékony kezelése iránt.
9. Törekszik az önismerete fejlesztésére, az önreflexióra a pedagógusi munkája során.
10. Felelősséget vállal a szakmai munkájáért, együttműködő partnere a kollégáknak, önálló munkára képes szakember.

Önállóság és felelősség

1. Szakmai önreflexió és önkritika jellemző rá.
2. Felelősséget vállal a szakmai munkájáért.
3. Nyitottan fogadja a megalapozott kritikái észrevételeket.
4. Gondolkodásában a különböző szakmai területek ismereteinek összekapcsolása jelenik meg.
5. Együttműködő partnere a kollégáknak, önálló munkára képes szakember.

Oktatásmódszertan

Előadások, prezentációk, egyéni és csoportmunkák, kommunikáció írásban és szóban, IKT eszközök és technikák használata, viták, önállóan készített feladatok.

Tanulástámogató anyagok

- Kötelező irodalom – compulsory literature:
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.) (2017). Pedagógusok pszichológiai kézikönyve. I-III. kötet. Budapest: Osiris Kiadó
- Ajánlott irodalom – suggested literature:
- Áráy- Tamás Lajos, Aronson, J. (szerk.) (2010): Iskolai veszélyek. Budapest: CompLex Jogi és Üzleti Kiadó.
- Aronson, E. (2009): Columbine után. Az iskolai erőszak szociálpszichológiája. Budapest: AB Ovo Kiadó.
- Balogh László (2006): Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban. Budapest: Urbis Kiadó
- Ferenczi Zoltán (2003): Drogprevenció, pedagógus, iskola. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó
- Kósáné Ormai Vera, Horányi Annabella (2006): Mi, pedagógusok. Kérdések önmagunkhoz. Budapest: Flaccus Kiadó
- Kósáné Ormai Vera (2015). A mi iskolánk. nevelépszichológiai módszerek az iskola belső értékelésében. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó
- Mérei Ferenc (1996): Közösségek rejtett hálózata. Budapest: Osiris Kiadó
- Mészáros Aranka (szerk.) (2004): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.) (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Budapest: Osiris Kiadó
- Paksi Borbála, Demetrovics Zsolt (szerk.) (2011): Drogprevenció és egészségfejlesztés az iskolában. Budapest: L'Harmattan Kiadó
- Ranschburg Jenő (2010): A mélységből kiáltok. Depresszió, öngyilkosság és kábítószer a serdülőkorban. Budapest: Saxum Kiadó.
- Tóth László (2004): Pszichológiai vizsgálati módszerek a tanulók megismeréséhez. Debrecen: Pedellus Kiadó
- Vajda Zsuzsanna, Kosa Éva (2005): Neveléslélektan. Budapest: Osiris Kiadó

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése évközi házi feladat (dolgozat), és a félév végi írásbeli vizsga alapján történik.

Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: 1. Részteljesítmény-értékelés (házi feladat): az elsajátított kompetenciaelemek komplex értékelési módja, melynek megjelenési formája az egyénileg készített házi dolgozat, amelynek tartalmát, követelményeit, beadási határidejét és értékelési módját a tantárgy oktatója határozza meg. B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelés (vizsga) A vizsga elemei: 1. Írásbeli teljesítményértékelés (vizsga): a félév során tárgyalt témakörök ismereteinek számonkérése és gyakorlati alkalmazásának ellenőrzése adott pedagógiai szituációk e

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- házi dolgozat: 30

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- írásbeli vizsga: 70

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az aláírás megszerzésének feltétele, hogy a 3.3. pont szerint megszerezhető pontszám legalább 50%-át elérje a hallgató

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	96
Jeles	86-95%
Jó	71-85%
Közepes	56-70%
Elégséges	40-55%
Elégtelen	40 % alatt

Javítás és pótlás

A házi dolgozat – késedelmesen a pótlási időszak első keddjén, 12:00-ig adható be vagy az előadónak elektronikus formában küldhető meg. Az írásbeli vizsgák a TVSZ szerint pótolhatók és javító jelleggel ismételtetők.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	23
házi feladat elkészítése	42
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	35
vizsgafelkészülés	50
Összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2024. 11.04-én. Érvényes 2024.11.04-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll.

- 1 A pedagógiai pszichológia célja, főbb témakörei, módszerei.
- 2 A fejlődés és a szocializáció, személyiség fejlődési modellek.
- 3 A szocializáció szinterei, a családi szocializáció.
- 4 Az identitás alakulása, a serdülőkor, fiatal felnőttkor pszichológiai jellemzői.
- 5 A társas kapcsolatok alakulása, csoportfolyamatok.
- 6 Normaalkulás, csoporthoz igazodás.
- 7 Aktivációs szint, figyelem, tanulás és emlékezés.
- 8 Érzelmek és motiváció, teljesítménymotiváció.
- 9 Konfliktusok az iskolában, iskolai erőszak.
- 10 A tanári szerep: hatalom és tekintély problémái: vezetés, fegyelmezés, értékelés.
- 11 Pedagógus mentálhigiéné, szakmai ártalmak.
- 12 Az átlagtól eltérő tanulók az iskolában, serdülőkori devianciák.

További oktatók

Oroszné dr. Perger Mónika adjunktus / Assistant Professor perger.monika@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Ergonómia és Pszichológia Tanszék vezetője hagyja jóvá.